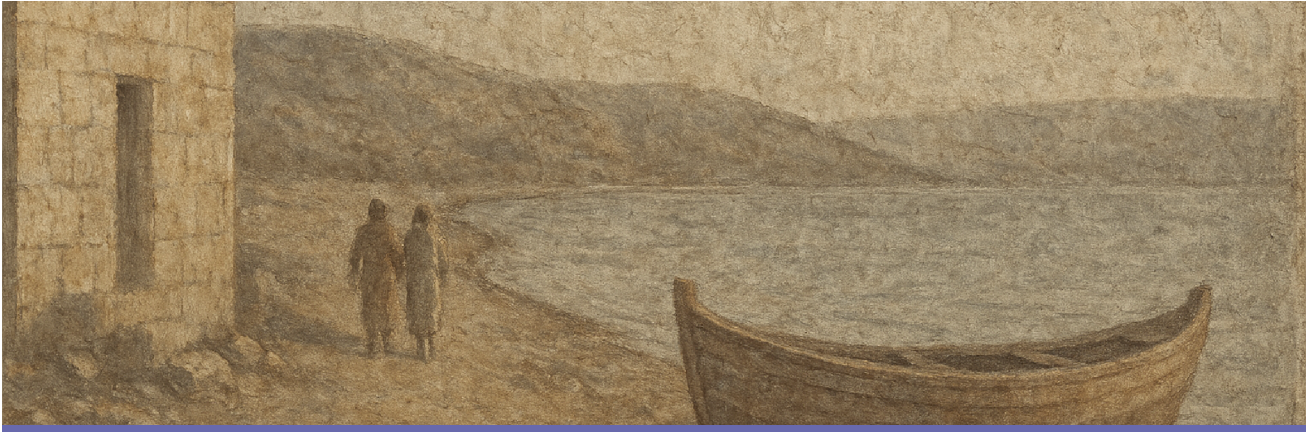

JOHANNES

6:22-45

Jezus roept op te werken voor het brood dat blijft tot in het eeuwige leven, en Steve Gregg weerlegt de calvinistische lezing van het door de Vader gegeven en getrokken worden

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/6-22-45

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Terugblik op de wonderbare spijziging	1 min	4
2	De menigte zoekt Jezus in Kapernaüm	5 min	4
3	Werk voor het voedsel dat blijft, niet vergaat	3 min	7
4	Geestelijk voedsel tegenover vergankelijk brood	4 min	8
5	Het Woord van God als geestelijk voedsel	3 min	10
6	Jesaja 55: eet en drink zonder geld	2 min	12
7	Blumhardt: genezing versus het Koninkrijk van God	5 min	13
8	Geloof als werk: het calvinistische argument	4 min	15
9	Paulus over geloof tegenover werken	4 min	17
10	Geloof als een bedelaar die zijn hand uitsteekt	2 min	19
11	Ik ben het Brood des levens	4 min	20
12	Gezien maar niet geloofd	2 min	23
13	Calvinistische bewijsteksten en eeuwige zekerheid	3 min	24
14	De calvinistische leer van de uitverkiezing	3 min	26

15	Wie zijn zij die de Vader Hem geeft?	2 min	28
16	Het trouwe overblijfsel door de geschiedenis	3 min	29
17	Van overblijfsel tot discipelen van Jezus	4 min	30
18	Trekken door God: nodig maar niet genoeg	2 min	32
19	Pinksteren en het Sanhedrin: zelfde overtuiging	3 min	34
20	Gods trekken is weerstaanbaar	3 min	36
21	De volharding der heiligen en Gods wil	2 min	38
22	Vrije wil tegenover geprogrammeerde dieren	3 min	39
23	Judas: de uitzondering die de regel bevestigt	4 min	41
24	Jesaja 66: de mens kiest, God de uitkomst	4 min	43
25	Bewijsteksten losgerukt uit hun context	4 min	45
26	Niemand komt tot Christus uit eigen kracht	2 min	47
27	Vooruitblik: het eten van Zijn vlees	2 min	48
	Om verder te lezen		49

1

Terugblik op de wonderbare spijziging

De vorige keer hebben we gekeken naar het wonder — of misschien moeten we zeggen de wonderen — aan het begin van dit hoofdstuk, Johannes 6. Er was het wonder van de broden en de vissen, waarbij Jezus het voedsel vermenigvuldigde voor de menigte van 5000 mannen, plus vrouwen en kinderen. Dit leidde tot een algemene stemming onder het volk dat Jezus met geweld koning gemaakt moest worden. En Jezus, die zag dat dit gaande was, stuurde Zijn discipelen zonder Hem het meer over, om zo snel en zo ver mogelijk afstand te nemen van deze stemming onder de menigte. En daarna stuurde Hijzelf de menigten weg en ging een berg op om te bidden. Dat lezen we in de Synoptische Evangelien. En daarna kwam Hij naar de discipelen in de boot, terwijl zij worstelden tegen de wind en de golven, in de vierde nachtwake, vlak voor het aanbreken van de dag. Hij kwam lopend over het water naar hen toe. Er is hier dus zeker meer dan één wonder. Er is zelfs misschien nog een derde wonder, op kleine schaal: toen Hij in de boot stapte, waren ze meteen aan de overkant. Dat is dus de reeks bovennatuurlijke gebeurtenissen die die dag en die nacht plaatsvonden.

2

De menigte zoekt Jezus in Kapernaüm

En nu komen we bij de volgende dag. Dezelfde menigten die aan de overkant van het meer gevoed waren — dat wil zeggen, aan de oostkant van het meer, in het gebied dat nu de Golanhoogte heet — kwamen Jezus zoeken aan de oostkant van het meer. Hij was die nacht echter naar de overkant gelopen. Maar ze hadden Hem voor het laatst gezien aan de oostkant van het meer. Ze hadden Hem ook de discipelen zien wegsturen in de enige boot die beschikbaar was. Dus namen ze aan dat Jezus de oostelijke oever niet verlaten kon hebben, omdat Hij de discipelen met de boot had weggestuurd en zelf achtergebleven was. En hier pakken we het verhaal op, in vers 22.

De volgende dag zag de menigte, die aan de overkant van de zee stond, dat daar geen ander scheepje was dan dat ene waar Zijn discipelen in gegaan waren, en dat Jezus met Zijn discipelen niet in het scheepje gegaan was, maar dat Zijn discipelen alleen weggevaren waren.

JOHANNES 6:22

Dat is de Zee van Galilea, eigenlijk een meer.

Dit is nogal een lange zin, en hij wordt onderbroken door deze tussenzin in vers 23...

Maar er kwamen andere scheepjes van Tiberias, dicht bij de plaats waar zij het brood gegeten hadden nadat de Heere gedankt had.

JOHANNES 6:23

Om dan de eerste zin te vervolgen:

Toen de menigte nu zag dat Jezus daar niet was, en ook Zijn discipelen niet, gingen zij zelf ook in de schepen en kwamen in Kapernaüm om Jezus te zoeken.

JOHANNES 6:24

Die tussenzin in vers 23 is om ons te laten weten dat deze mensen niet over het water gelopen hebben om het meer over te steken. Ze hadden andere boten die aangekomen waren. Er was daags ervoor maar één boot geweest, de boot waarmee Jezus en Zijn discipelen gekomen waren. En daarna waren de discipelen met die boot vertrokken. Dus waren er in de late namiddag geen boten meer over. Maar er wordt ons verteld dat er andere boten waren aangekomen. We weten niet of daar bemanning in zat, of dat de boten gewoon uit zichzelf aankwamen. Bedenk dat er een storm was geweest. De discipelen hadden geworsteld tegen een wind die uit het westen naar het oosten waaide. Dus misschien waren er allerlei boten losgeraakt, als de storm hevig genoeg was, en waren die gewoon door de wind naar de oostelijke oever gedreven, waar ze gevonden werden. Er staat dat er andere boten waren overgekomen. Het is mogelijk

dat deze boten bemand waren. Het is mogelijk dat er andere vissers waren. Maar dan zouden deze menigten gedaan hebben wat ze konden om de boten te huren, om hen naar Kapernaüm over te zetten. Of als de boten zonder mensen erin waren aangekomen, dan sprongen deze mensen er misschien gewoon in en staken ze zelf over. Moeilijk te zeggen. Hoe dan ook, ze maakten gebruik van de boten die er waren.

Nu is het moeilijk voor te stellen dat 5000 mensen, of 15.000 mensen, allemaal in kleine bootjes wisten te komen en de zee overstaken. Dat zou er zeker uitzien als een armada die de Zee van Galilea overstak. Ik denk niet dat er noodzakelijk staat dat iedereen die de dag ervoor gevoed was, terugkwam. Waarschijnlijk verwijst 'de mensen die daar geweest waren' naar een bepaald percentage van hen, een klein aantal van hen — genoeg om nog vervoerd te kunnen worden, hoeveel boten er ook gekomen waren. Ik betwijfel of er 1000 boten op dat meer waren die overstaken. Het was nu dus waarschijnlijk een kleinere groep, maar het was nog steeds een representatieve groep van diezelfde mensen die de dag ervoor gevoed waren en die Jezus kwamen zoeken met precies die herinnering in gedachten. En Jezus vertelt hun uiteindelijk natuurlijk dat hun hele interesse in Hem slechts vleeselijk was. Ze waren alleen maar geïnteresseerd om gevoed te worden met lichamelijk voedsel, en dat was een teleurstelling voor Hem, zoals Hij aangeeft.

Toch staken de mensen het meer over, terug naar Kapernaüm, om te zien of ze Jezus daar zouden vinden. En jawel, Hij was er. En toen ze Hem aan de andere kant van het meer vonden, zeiden ze tegen Hem:

En toen zij Hem gevonden hadden aan de overkant van de zee, zeiden zij tegen Hem: Rabbi, wanneer bent U hier gekomen?

JOHANNES 6:25

Ze hadden eigenlijk beter kunnen vragen: "Hoe bent U hier gekomen?" Hij had natuurlijk gelopen, maar ze wisten dat Hij geen boot had. Dus dat hadden ze zich echt kunnen afvragen: hoe bent U het meer overgestoken? Maar Hij negeerde hun vraag, zoals Hij wel vaker doet. Je weet nog hoe Nicodemus bij Hem kwam en Hem ondervroeg, en een soort vriendelijke openingszin gaf -- Jezus sloeg al die formaliteit gewoon over en begon meteen tegen hem te prediken. Zo ook hier. Jezus antwoordde hun en zei:

3

Werk voor het voedsel dat blijft, niet vergaat

Jezus antwoordde hun en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: U zoekt Mij, niet omdat u tekenen gezien hebt, maar omdat u van de broden gegeten hebt en verzadigd bent.

JOHANNES 6:26

Nu, in zekere zin was het eten van de broden en verzadigd worden het teken. En ze hadden het teken wel degelijk gezien. Maar hier betekent "de tekenen zien" waarschijnlijk: de betekenis van de tekenen zien. Het woord "tekenen" hier is het Griekse woord semeion, dat Johannes zo vaak gebruikt wanneer hij het over wonderen heeft. "Tekenen" was Johannes' favoriete woord voor wonderen. Het is een Grieks woord dat duidt op iets wat wellicht wonderbaarlijk is, maar het is ook iets met een boodschap, zoals een bord een boodschap heeft, zoals een verkeersbord. Deze wonderen waren dus leerzaam. Deze wonderen droegen een diepere betekenis in zich. En zij hadden natuurlijk het brood gezien en de vermenigvuldiging van de vissen. Dat hadden ze gezien. Maar ze hadden eigenlijk alleen maar gezien dat ze konden eten toen ze honger hadden. Ze hadden de betekenis van de tekenen niet echt gezien. Ze hadden er geen diepere betekenis aan gehecht. En Hij zegt: jullie hebben de tekenen niet gezien. Jullie werden gewoon gevoed, en dat willen jullie weer. Het is nu ontbijttijd. Het voedsel dat Ik jullie gisteren gaf, is verteerd. Jullie zijn klaar voor meer. En dat is de enige reden waarom jullie de moeite genomen hebben om te komen.

Dan zegt Hij:

Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld.

JOHANNES 6:27

Nu, dat God de Vader Zijn zegel op Hem gezet heeft, betekent dat Hij Zijn stempel van goedkeuring op Hem gelegd heeft. Hij certificeerde Hem. Denk aan een kwaliteitskeurmerk zoals je op verpakkingen ziet: het betekent in wezen dat dit

gecertificeerd is als kwaliteit, en zo verder. God had dus Zijn zegel op Jezus gezet. Zijn certificering hield in dat Jezus gezag had. Gods zegel op Hem was ongetwijfeld het zichtbare teken dat Hij de dag ervoor had gegeven — het bewijs dat Hij door God gezonden was, doordat Hij deze wonderen deed. Maar Hij was door God niet alleen gemachtigd om rond te gaan en mensen te voeden met broden en vissen. Hij was natuurlijk door God gemachtigd om bij die gelegenheid dat ene wonder te doen. Hij deed het nog een andere keer, met 4000 mensen, op een andere plaats, ook aan de andere kant van het meer, in Perea. Dat is later, en het staat niet in het Evangelie naar Johannes. Maar Hij zegt dat God Hem gemachtigd heeft om hun eeuwig leven te geven, dat God Jezus daartoe gemachtigd heeft. Zoals Hij in hoofdstuk 5 gezegd had. Hij zei dat de Vader de Zoon gegeven heeft om leven in Zichzelf te hebben, evenals de Vader leven in Zichzelf heeft, zodat Hij leven kan geven aan wie Hij wil. Dat zei Hij in hoofdstuk 5, vers 21, tegen een andere groep. In 5:21 zei Hij:

Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie Hij wil.

JOHANNES 5:21

Om het dus anders te zeggen: God de Vader heeft Jezus gecertificeerd, Hem gemachtigd om degene te zijn die dat voedsel kon uitdelen dat eeuwig leven geeft.

4

Geestelijk voedsel tegenover vergankelijk brood

Nu begrijpen we natuurlijk dat Hij het niet heeft over fysiek voedsel. Ik hoop dat we dat doen, want als dat niet zo is, komen we misschien terecht bij sommige opvattingen die de rooms-katholieken hebben over de transsubstantiatie. Zij gebruiken namelijk dit hoofdstuk — niet deze woorden, maar de woorden die later komen — om het idee te rechtvaardigen dat we letterlijk het fysieke vlees van Jezus moeten eten en Zijn bloed moeten drinken. En zoals je misschien weet, heeft de Rooms-Katholieke Kerk altijd geleerd dat er bij het opdragen van de mis iets wonderbaarlijks gebeurt met de

elementen van de avondmaalsgemeenschap, de eucharistie, en dat het brood daadwerkelijk het lichaam van Jezus wordt en de wijn het bloed van Jezus. Zodat het werkelijk, letterlijk mogelijk wordt om het lichaam en bloed van Jezus te eten.

Maar hier introduceert Jezus het idee van het eten van iets dat degene die het eet eeuwig leven zal geven. Naarmate het gesprek in het hoofdstuk vordert, maakt Hij heel duidelijk dat Hij het heeft over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed. Maar wat bedoelt Hij daarmee? Wel, we moeten in de gaten houden wat Hij allemaal zegt voorafgaand daaraan. Want tegen de tijd dat Hij begint te spreken over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed, heeft Hij al genoeg informatie gegeven, eerder in het betoog, om hun te laten weten waar Hij het over heeft, maar ze hebben het gemist.

Hij zegt dus dat je twee soorten voedsel nodig hebt. Je hebt het soort nodig dat je lichaam voedt, maar dat is een vergankelijk voedsel. Dat is voedsel dat niet eeuwig standhoudt, en ook het leven dat het in stand houdt, houdt niet eeuwig stand. Maar er is nog een ander soort voedsel, en dat blijft tot in het eeuwige leven. En de Zoon des mensen kan je dat geven. Nu is het duidelijk dat dat andere soort voedsel iets anders is, geen fysiek voedsel. Zo had Jezus bijvoorbeeld in hoofdstuk 4 tegen Zijn discipelen gezegd, toen ze eten uit de stad hadden meegebracht nadat Hij met de vrouw van Samaria had gesproken -- Hij zei:

Maar Hij zei tegen hen: Ik heb voedsel te eten waarvan u geen weet hebt.

JOHANNES 4:32

De discipelen dachten dat Hij echt voedsel bedoelde. En Hij zei:

Mijn voedsel is dat Ik de wil doe van Hem Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng.

JOHANNES 4:34

Hij had dus al eerder het voorbeeld gegeven van voedsel als iets niet-letterlijks. Ook had Hij in dat hoofdstuk al gesproken over het drinken van levend water, maar daarmee bedoelde Hij iets geestelijks. Eten en drinken, voedsel en drank, zijn dus geen onderwerpen die pas in dit hoofdstuk voor het eerst worden geïntroduceerd. Jezus

heeft al eerder figuurlijk over deze activiteiten gesproken. Denk eraan: Jezus zei tegen de duivel toen Hij in de woestijn werd verzocht -- verzocht om stenen in brood te veranderen. Hij citeerde daarbij uit Deuteronomium 8, waar staat:

Hij verootmoedigde u, Hij liet u hongerlijden en Hij liet u het manna eten, dat u niet kende en ook uw vaders niet gekend hadden, om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond van de HEERE komt.

DEUTERONOMIUM 8:3

Natuurlijk heeft een mens brood nodig om lichamelijk te leven, maar er is nog een ander leven dat hij in stand moet houden. Hij hoeft zich dus niet alleen lichamelijk te voeden, hij moet zichzelf ook met iets anders voeden. Wat is dat? Het Woord van God. Elk woord dat voortkomt uit de mond van God. Hij heeft een geestelijke behoefte. Hij heeft een geestelijk leven dat in stand gehouden moet worden. En het Woord van God is dat voedsel. En dat is niet iets anders dan waar Jezus het hier over heeft. Hoewel Hij begint met over Zichzelf te spreken als dat brood uit de hemel, en Hij spreekt over Zichzelf als het voedsel en de drank, weten we natuurlijk al uit het Evangelie van Johannes dat wanneer Hij over Zichzelf spreekt, dat niet iets anders is dan het Woord. Hij is het Woord dat vlees is geworden. Het voedsel dat de innerlijke mens voedt, is het Woord van God, dat destijds in Jezus vlees geworden was. Maar het Woord van God is altijd al, zelfs voordat Jezus kwam, datgene geweest wat de innerlijke mens voedt. En Jezus zegt: daar let je niet op.

5

Het Woord van God als geestelijk voedsel

Nu weten we dat Hij het over het Woord heeft, omdat de discipelen dat oppikten. Aan het einde van dit gesprek, toen de meeste mensen in de menigte Hem verkeerd begrepen, aanstoot namen en Hem verlieten, wendde Hij Zich in vers 67 tot Zijn discipelen en zei:

Jezus dan zei tegen de twaalf: Wilt u ook niet weggaan?

JOHANNES 6:67

En Simon Petrus antwoordde Hem:

Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven.

JOHANNES 6:68

Je hebt de woorden van het eeuwige leven. Dat is het voedsel dat eeuwig leven verleent en eeuwig leven in stand houdt -- de woorden van Christus. Zo had Jezus ook al een paar verzen eerder gezegd, in vers 63. Hij zei:

De Geest is het Die levend maakt, het vlees heeft geen enkel nut. De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.

JOHANNES 6:63

Het is de Geest die leven geeft, en Mijn woorden zijn die Geest die leven geeft. Dus 'werk voor het voedsel dat je voedt tot in het eeuwige leven' is een verwijzing naar het Woord van God. Dat blijkt niet alleen uit de latere uitspraken van Jezus in dit gedeelte, maar ook uit andere gedeelten in de Schrift. Het is een ander soort voedsel om een ander soort leven in stand te houden.

Job begreep dit al lang voordat er zelfs maar een geschreven Bijbel bestond; in Jobs tijd was nog geen enkel Bijbelboek geschreven. Maar hij kende de woorden van God, want hij zei dat God vertrouwelijk met hem omgegaan was, ooit in zijn tent. Dat wil zeggen: God had hem in Zijn vertrouwen genomen. God had gemeenschap met hem gehad, en hij had woorden van God ontvangen. En hij zei, in die dagen:

Het gebod van Zijn lippen heb ik niet weggedaan; de woorden van Zijn mond heb ik verborgen, meer dan het mij toegewezen deel.

JOB 23:12

Natuurlijk at hij ook zijn nodige voedsel, maar hij achtte de woorden van God hoger dan dat. (De HSV spreekt hier van het 'toegewezen deel' in plaats van 'nodige voedsel'; de vergelijking met eten die de spreker maakt, sluit aan bij een Engelse vertaling die dit vers anders weergeeft.) Jeremia zei:

Zodra Uw woorden gevonden werden, at ik ze op. Uw woord was mij tot vreugde en tot blijdschap in mijn hart, want Uw Naam is over mij uitgeroepen, HEERE, God van de legermachten.

JEREMIA 15:16

Ik at Uw woorden. David zei over het Woord van God:

Zij zijn begerenswaardiger dan goud, ja, dan veel zuiver goud; en zoeter dan honing en honingzeem uit de raat.

PSALMEN 19:11

De rechtvaardige en geestelijke mensen van vroeger, zelfs voordat Jezus kwam, begrepen dat het Woord van God als voedsel is. Het geeft energie, het voedt iets anders in de mens dat natuurlijk voedsel niet kan voeden.

Jezus introduceert hier niets nieuws, radicaals of vreemds. Hij zegt: jullie zijn geïnteresseerd in het soort voedsel dat Ik jullie gisteren gaf. Dat voedt alleen je lichaam. Dat is voedsel dat vergaat. Je moet even hard, zo niet harder, werken om dat andere voedsel te verkrijgen, wat natuurlijk het Woord van God is, dat blijft tot in het eeuwige leven.

6

Jesaja 55: eet en drink zonder geld

Ik herinner me nog een andere plaats in het Oude Testament die op deze manier over het Woord van God spreekt. Er staat in Jesaja 55, de verzen 1 tot en met 3:

O, alle dorstigen, kom tot de wateren, en u die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja, kom, koop zonder geld, zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt u geld af voor wat geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed. Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare gunstbewijzen aan David.

JESAJA 55:1-3

Waar heeft Hij het net over gehad? Over het luisteren naar Hem. Waar luister je naar? Naar Zijn woorden. Als je naar Mij luistert, eet je wat goed is. Waarom geef je je geld uit aan iets wat geen brood is en dat niet verzadigt, terwijl je naar Mij zou kunnen luisteren en Mijn woorden een feestmaal voor je zouden kunnen zijn?

Luisteren naar het Woord van God, Zijn Woord ontvangen: je ziel zal leven. Het is het Woord, het is het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven. Dus dit idee van Jezus is beslist niet radicaal of nieuw, maar het was niet de richting waarin hun gedachten gingen.

Ze kwamen omdat het ontbijttijd was. Ze kenden iemand die hen voor heel weinig geld kon voeden. Ze hadden dus honger; ze kwamen op zoek daarnaar en niets anders. Dit stelde Jezus echt teleur. Hij had gewild dat ze begrepen hadden dat Hij meer was dan alleen een cateraar, en dat er een geestelijke les voor hen in zat. Hij zou hun in de rede die er nu aankomt, gaan leren wat die les was. Maar ze hadden het nog niet begrepen.

7

Blumhardt: genezing versus het Koninkrijk van God

Er was een zeer krachtige beweging van God in Duitsland eind negentiende eeuw en begin twintigste eeuw. Er waren twee mannen, een vader en een zoon. Hun achternaam was Blumhardt. De één heette Johann Christoph Blumhardt. De ander heette Christoph Friedrich Blumhardt. Ik meen dat Christoph Friedrich Blumhardt de

zoon was. Beiden werden verrast doordat er een machtige kracht van God op hen kwam. Ze waren luthers. De vader was een lutherse predikant in een slaperig Duits dorp, en er kwam een bovennatuurlijke gebeurtenis over dat dorp. De predikant was gewoon een gehoorzame, nederige man, en hij ging de uitdaging aan. Het bleek te gaan om een door demonen bezeten persoon die bevrijd moest worden, en het was een zeer ernstig en moeilijk geval. Hij zette zich ervoor in totdat het werk klaar was, en zodra de bevrijding voltooid was, brak er een opwekking uit in dit kleine dorp dat Möttlingen heette, in Duitsland. Dit was eind negentiende eeuw.

Deze predikant was gewoon een doodgewone lutherse predikant geweest, geen pinksterchristen, geen charismaticus. Trouwens, dit was voordat die bewegingen begonnen, nog in de negentiende eeuw. Er kwamen mensen die ziek waren en hem vroegen om voor hen te bidden, dus hij bad voor zijn gemeenteleden, en ze werden genezen van alles waarvoor hij bad. Mensen uit heel Duitsland kwamen naar hem toe om voor hen te laten bidden. Hij werd uiteindelijk door zijn kerkelijke oversten uit de kerk gezet, omdat de dokters in de stad klaagden dat ze geen klandizie meer hadden. Iedereen die ziek was, ging namelijk naar dominee Blumhardt en werd genezen door gebed, zodat de dokters geen patiënten meer overhielden. Dus hadden ze ook geen geduld meer met hem, en ze vroegen zijn oversten om hem te laten stoppen met bidden voor de zieken. Hij vond niet dat dat de juiste weg was, dus nam hij ontslag bij de kerk. Hij en zijn zoon, die inmiddels een volwassen jongeman was, gingen een soort toevluchtsoord opzetten in een klein pension dat te koop stond. Ze kochten dit pension, en het werd een plek waar ze woonden en verscheidene generaties van hun nageslacht grootbrachten, en waar iedereen die ziek was, kon komen logeren en voor gebed terecht kon. Er ontstond dus een soort christelijke gemeenschap.

Toen de vader op sterven lag, legde hij zijn handen op zijn zoon, en de kracht kwam op zijn zoon. En nadat vader Blumhardt gestorven was, werd de zoon een internationaal fenomeen in Europa, hoewel hij daar geen belang in stelde — hij wilde alleen maar trouw zijn en het evangelie prediken. De passie van deze mannen was het Koninkrijk van God. Ze schreven en spraken voortdurend over het Koninkrijk van God, en ze lieten het Koninkrijk van God zien door de zieken te genezen, net zoals Jezus deed.

Maar de zoon, Christoph Friedrich Blumhardt, raakte er uiteindelijk door vervuld met walging, omdat er mensen uit heel Europa kwamen om genezen te worden, maar hij merkte dat ze geen belangstelling hadden voor het Koninkrijk van God. Hij heeft hier

zelfs over geschreven. Hij zei: ik verloor mijn belangstelling voor het bidden voor zieken, omdat ik merkte dat mensen alleen maar geïnteresseerd waren in genezen worden. Ze hadden geen belangstelling voor het Koninkrijk van God; ze wilden alleen maar lichamelijke verlichting van hun ziektes. Wat op zich niet slecht is — dat kun je hun niet kwalijk nemen. Maar als hun zorg om hun lichamelijke gezondheid hun geestelijke nood overschaduwde, dan vond hij dat dit hun niet het goede deed dat nodig was. Dus trok hij zich terug in zijn kleine toevluchtsoord. Voor de rest van zijn leven kwamen er wel mensen naar hem toe, maar hij ging niet naar plekken waar mensen samenkwamen om te preken. Hij was zo beroemd dat Karl Barth — ik geloof althans — naar hem toe ging om hem te horen. Dietrich Bonhoeffer ook. Heel veel beroemde mensen werden op een positieve manier beïnvloed door Christoph Friedrich Blumhardt, vanwege zijn krachtige bediening.

Maar hierin deed hij me aan Jezus denken: hij kreeg een zekere afkeer van het feit dat mensen alleen maar genezen wilden worden. Ze gaven alleen om lichamelijke verlichting; ze gaven niet om hun ziel. En Jezus maakte Zich hier ook zorgen om. Zijn wonderen brachten wel lichamelijke verlichting, en Hij voedde hongerige mensen, enzovoort. Maar de mensen bekommerden zich niet om de werkelijke zaken — het eeuwige leven dat Hij hun kwam geven. Daarom bestrafte Hij hen. Dit bracht Hem ertoe deze toespraak te houden, die hen beledigde en ervoor zorgde dat de meesten van hen Hem verlieten.

8

Geloof als werk: het calvinistische argument

Dus Hij zegt:

Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld.

JOHANNES 6:27

dat wil zeggen: op Jezus.

Zij zeiden dan tegen Hem: Wat moeten wij doen, opdat wij de werken van God mogen verrichten? Jezus antwoordde en zei tegen hen: Dit is het werk van God: dat u gelooft in Hem Die Hij gezonden heeft.

JOHANNES 6:28-29

Dat is een behoorlijk bekende Schriftplaats — ik ben in elk geval opgegroeid met deze Schriftplaats:

Dit is het werk van God: dat je gelooft in Hem die Hij gestuurd heeft. De context hiervan is dit: Jezus zei dat je moet werken, dat je moet zwoegen om dat voedsel te verkrijgen dat blijft tot in het eeuwige leven. En ze zeiden: wat is dan dat werk dat God ons heeft voorgeschreven om te doen — impliciet, om dit voedsel te verkrijgen waarvoor we zouden moeten werken, dat blijft tot in het eeuwige leven? En Hij zegt dat het werk dat God je heeft voorgeschreven, gewoon is om te geloven. Helaas hebben sommige mensen op grond van deze uitspraak besloten dat geloof of geloven ondergebracht moet worden in de categorie werken, omdat Jezus zei:

dit is het werk van God, dat je gelooft Dit is met name een argument dat calvinisten gebruiken, die geloven dat God ons geen enkele voorwaarde voor behoud kan opleggen, zelfs geen geloof. Want als we behouden worden door ons geloof, dan is dat een werk. En we worden niet behouden door werken, we worden behouden door geloof. En daarom kunnen we zelfs niet behouden worden door geloof, want dat zou behouden worden door werken zijn, omdat geloof een werk is. Zo zeggen zij het. En ze baseren dit grotendeels op deze Schriftplaats. Maar ze missen het punt. Jezus zegt dat je moet streven en zwoegen om het Woord van God te krijgen, om te krijgen wat jou zal voeden en jou eeuwig leven zal geven. En zij zeggen: wat is dan dat werk dat dat doet? En Hij zegt — om die uitdrukking maar te blijven gebruiken die zij gebruikten toen ze vroegen: welk werk moeten we doen? — welnu, het werk dat je moet doen, is geloven, en dat is eigenlijk helemaal geen werk. Het is ironisch. Het is een ironische uitspraak. Je moet werken om het te krijgen. Hier is het werk dat je moet doen: geloof gewoon. Geloven is geen werk.

Ik heb ooit een debat gevoerd met een calvinist op een bepaalde plaats, en achteraf was er gelegenheid voor vragen, zodat mensen in het publiek iets konden zeggen of vragen konden stellen. En de man met wie ik in debat was, maakte precies dit punt: hij zei dat

we niet kunnen geloven zonder dat God ons eerst wedergeboren doet worden. Dat is de calvinistische opvatting. Je moet wedergeboren worden voordat je kunt geloven. En anders, als we gewoon uit onszelf zouden kunnen geloven, dan zou dat een werk zijn, en dan zouden we onszelf kunnen behouden door onze werken. Het is het werk van geloven. En ik maakte het punt dat de Bijbel leert dat geloof eigenlijk geen werk is. En een van de mannen die een vraag stelde uit het publiek, zei: misschien denken de calvinisten dat geloof werk is, omdat het voor hen hard werken is om te geloven. Misschien is geloven voor hen werk. Als ik dacht wat zij over God denken, zou ik ook moeite hebben om dat te geloven. Het zou hard werken zijn om te geloven dat God barmhartig zou moeten zijn, en dat Hij er toch voor kiest om een hele hoop mensen naar de hel te sturen, alleen voor Zijn eigen eer, in plaats van hen allemaal te behouden.

Maar het punt hier is dat Jezus weliswaar zegt dat het werk van God is dat je gelooft, maar dat Hij daarmee niet bedoelt dat je, wanneer je gelooft, werkelijk een soort verdienstelijk werk hebt verricht. En Paulus maakt dat op verscheidene plaatsen heel duidelijk. Een daarvan is natuurlijk een bekende plaats, Efeze hoofdstuk 2, vers 8 en 9, waar hij zegt:

9

Paulus over geloof tegenover werken

Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God;

EFEZE 2:8

Wat is de gave van God? Calvinisten zeggen: het geloof. Maar dat staat er niet. Het is niet het geloof dat de gave van God is. Het behoud is de gave van God,

niet uit werken, opdat niemand zou roemen.

EFEZE 2:9

Is dat in het oorspronkelijke Grieks dan dubbelzinnig? Zegt Paulus dat het geloof een gave van God is? Dat is wat calvinisten geloven dat hij bedoelde. Maar dat kan het eigenlijk niet betekenen, want 'geloof' is in het Grieks een vrouwelijk woord. En in het Grieks is 'geloof' een vrouwelijk woord, terwijl het voornaamwoord dat naar 'de gave van God' verwijst onzijdig is en dus niet naar 'geloof' kan terugslaan. In de Griekse grammatica hoort het voornaamwoord overeen te stemmen, of wordt verwacht overeen te stemmen, met het zelfstandig naamwoord waarnaar het verwijst, het antecedent. Er bestaat dus een vrouwelijke vorm die bij een vrouwelijk zelfstandig naamwoord zoals geloof zou passen. Maar die wordt hier niet gebruikt. Geloof, een vrouwelijk woord, is het middel waardoor we behouden worden. Dat onzijdige woord, dat niet uit werken is maar de gave van God is, is het behoud zelf. Dus het behoud is niet uit werken, het is uit geloof. Het behoud is de gave van God, gegeven door het geloof, niet uit werken.

En in Romeinen 4 zegt Paulus dit zo krachtig en duidelijk als maar mogelijk is: dat behoud door geloof het tegenovergestelde is van behoud door werken. Kijk bijvoorbeeld naar Romeinen 3 en 4, daar staan een paar verzen over. Romeinen 3, vers 27:

Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door welke wet? Van de werken? Nee, maar door de wet van het geloof.

ROMEINEN 3:27

Het woord 'wet' betekent hier zoveel als 'volgens welk principe'. Denk maar aan hoe we spreken over de wet van de zwaartekracht — dat is ook een principe, geen wetgeving. Zo wordt het woord 'wet' in dit gedeelte gebruikt. Dus volgens welk principe wordt roemen dan uitgesloten? Door de werken? Nee, maar door het principe van geloof. Hij heeft hier net onderscheid gemaakt tussen het principe van behoud door werken en het principe van behoud door geloof. Daarom:

Wij komen dus tot de slotsom dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt zonder werken van de wet.

ROMEINEN 3:28

— dat wil zeggen de werken —

En dan, iets verderop in hoofdstuk 4, in vers 2, zegt hij:

Immers, als Abraham uit werken gerechtvaardigd is, heeft hij iets om zich op te beroemen, maar niet bij God. Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend.

ROMEINEN 4:2-3

Dat is geloof.

Paulus zegt in de verzen 4 en 5:

Aan hem nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar wat men hem verschuldigd is. Bij hem echter die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid.

ROMEINEN 4:4-5

— dat is geloof —

Paulus zegt dat er twee mogelijke manieren zijn om tegen behoud aan te kijken. De ene is dat het door werken is. De andere, tegenovergestelde manier is dat het door geloof is. Als je door geloof behouden wordt, is het niet door werken. Paulus is dus heel stellig dat geloof geen werk is — geen werk in de zin van een soort verdienstelijk werk waarmee je loon verdient en waarop je zou kunnen roemen.

10

Geloof als een bedelaar die zijn hand uitsteekt

Geloof is gewoon een bedelaar die zijn hand uitsteekt om een muntstuk te ontvangen van een gever. Is dat werken voor geld? Een man die op pad gaat, hard werkt en dat loon verdient, kan er misschien op roemen hoeveel geld hij heeft verdiend, omdat hij het met zijn eigen zweet en zijn eigen arbeid heeft verdiend. Maar een bedelaar die

alleen maar zijn hand uitsteekt en het ontvangt — geloof is precies dat: je hand uitsteken om te ontvangen. Is dat een werk? Nou, je moet in elk geval je hand optillen. Dat is dan wel een beetje moeite.

Salomo zei immers:

Een luiaard steekt zijn hand in de schotel, maar is te moe om die weer naar zijn mond te brengen.

SPREUKEN 26:15

Salomo bedoelt dat luiaards zo lui zijn — dat is een overdrijving — dat ze zichzelf niet eens kunnen voeden; dat is al te veel werk voor hen. Maar natuurlijk is dat niet echt waar. Niemand is zó lui. En wanneer een bedelaar zijn hand uitsteekt om een muntstuk te ontvangen, werkt hij er niet voor. Hij heeft nergens op te roemen. Daarom mag een uitspraak als deze van Jezus niet worden gebruikt om er een bepaalde leer op te bouwen die nergens anders in de Schrift steun vindt. Hij zegt eenvoudig: "O, wil je weten welk werk je moet doen om dit brood te krijgen? Hier is het werk: geloof." En dat is een ironische uitspraak, want geloven is natuurlijk het tegenovergestelde van werken. Je hoeft er niet voor te werken. Je hoeft alleen maar te geloven in Hem die gezonden is.

Nu is dit natuurlijk belangrijk voor ons om ter harte te nemen. Dit is Zijn thema, want Hij gaat straks spreken over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed, en we zullen moeten vragen wat dat betekent. Wat het werkelijk betekent, is: geloven. Dat is wat het betekent, zoals we nog zullen zien.

11

Ik ben het Brood des levens

Daarom zeiden ze tegen Hem, in vers 30:

Zij zeiden dan tegen Hem: Welk teken doet U dan, opdat wij het zien en U geloven? Wat voor werk verricht U?

JOHANNES 6:30

Wat was er dan mis met wat Hij de vorige dag gedaan had? Nou, ze wilden meer zien dan dat.

Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, zoals geschreven is: Hij gaf hun het brood uit de hemel te eten.

JOHANNES 6:31

****Verwijzing gecontroleerd:**** de spreker noemde Psalmen 78:24, maar de bewoording is Johannes 6:31.

Dat is een aanhaling uit Psalm 78:24. Ik weet niet zeker waarom ze uit die psalm citeerden in plaats van uit Exodus, waar het verhaal eigenlijk verteld wordt, maar het is wel een goede samenvatting van wat God gedaan heeft — Hij, dat is God, gaf hun brood uit de hemel te eten. Nu zeiden ze dat Mozes dat gedaan had:

'Onze vaders hebben manna gegeten,' zeiden ze. Daarmee suggereren ze dat Mozes dat deed, en dat de Messias in staat moet zijn te doen wat Mozes deed, omdat Hij een tweede Mozes is.

Toen zei Jezus tegen hen:

Jezus dan zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Niet Mozes heeft u het brood uit de hemel gegeven, maar Mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel. Want het brood van God is Hij Die uit de hemel neerdaalt en aan de wereld het leven geeft.

JOHANNES 6:32-33

Dat is natuurlijk Jezus. Toen zeiden ze tegen Hem:

Zij zeiden dan tegen Hem: Heere, geef ons altijd dat brood.

JOHANNES 6:34

Nu kun je zien dat ze hetzelfde doen als de vrouw bij de put. Jezus zei:

Jezus antwoordde en zei tegen haar: Als u de gave van God kende, en wist Wie Hij is Die tegen u zegt: Geef Mij te drinken, u zou het Hem hebben gevraagd en Hij zou u levend water gegeven hebben.

JOHANNES 4:10

Zij zei:

De vrouw zei tegen Hem: Heere, U hebt geen emmer en de put is diep; waar hebt U dan het levende water vandaan?

JOHANNES 4:11

Jezus antwoordde en zei tegen haar: Ieder die van dit water drinkt, zal weer dorst krijgen, maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen. Maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot in het eeuwige leven.

JOHANNES 4:13-14

En zij zei:

De vrouw zei tegen Hem: Heere, geef mij dat water, opdat ik geen dorst meer zal hebben en niet hier hoeft te komen om te putten.

JOHANNES 4:15

Deze mensen zijn óf sarcastisch, óf ze denken werkelijk in fysieke termen, maar het is duidelijk dat ze niet echt om iets geestelijks vragen. Ze denken aan brood, fysiek brood.

En Jezus zei tegen hen:

En Jezus zei tegen hen: Ik ben het Brood des levens; wie tot Mij komt, zal beslist geen honger hebben, en wie in Mij gelooft, zal nooit meer dorst hebben.

JOHANNES 6:35

Wil je het brood? Hier ben Ik — Ik ben het brood des levens. Je moet Mij ontvangen, net zoals je gisteren dat voedsel in je mond ontving. Je moet Mij ook in jezelf ontvangen. Je moet jezelf openstellen en de woorden die Ik breng, in je opnemen. Toen zei Jezus tegen hen:

Ik ben het Brood van het leven, wie naar Mij toe komt zal nooit meer honger hebben, en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst hebben. Wat is het dan dat honger en dorst stilt? Tot Hem komen en in Hem geloven. Dat is belangrijk om op te merken, want later gaat Hij hetzelfde zeggen over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed. Wie dat doet — dat zal zijn honger en dorst stillen. Maar dat is figuurlijk. Waar staat het figuurlijk voor? Het staat figuurlijk voor dit: komen en geloven. Zo eet en drink je. Van beide handelingen wordt gezegd dat ze de honger blijvend stillen. Dit is een geestelijke honger, geen fysieke. Hij heeft het niet over fysiek eten.

12

Gezien maar niet geloofd

Maar Ik heb u gezegd dat u Mij wel gezien hebt, en toch gelooft u niet.

JOHANNES 6:36

Zoiets zei Hij ook al in hoofdstuk 5 — niet met precies dezelfde woorden, maar Hij wees er bij die gelegenheid de Farizeeën op dat ze de getuigen en Zijn werken gezien en gehoord hadden, enzovoort, maar toch niet in Hem wilden geloven.

Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik beslist niet uitwerpen. Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar de wil van Hem Die Mij gezonden heeft. En dit is de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren laat gaan, maar het doe opstaan op de laatste dag. En dit is de wil van Hem Die Mij gezonden heeft, dat ieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft, eeuwig leven heeft, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. De Joden dan morden over Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben het brood dat uit de hemel neergedaald is. En zij zeiden: Is Hij niet Jezus, de zoon van Jozef, van wie wij de vader en moeder kennen? Hoe kan Hij dan zeggen: Ik ben uit de hemel neergedaald? Jezus antwoordde dan en zei tegen hen: Mor niet onder elkaar. Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen door God onderwezen zijn. Ieder dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.

JOHANNES 6:37-45

13

Calvinistische bewijsteksten en eeuwige zekerheid

Ik wilde al deze verzen eerst voorlezen voordat ik er commentaar op gaf, want alleen al in dit gedeelte staan drie van de belangrijkste bewijsteksten die calvinisten gebruiken om onvoorwaardelijke uitverkiezing, onweerstaanbare genade en de volharding der heiligen te bewijzen — de belangrijkste punten van het calvinistische stelsel.

De eerste van die teksten die hen zo goed lijkt te dienen, staat in vers 37:

alles wat de Vader mij geeft, komt naar mij toe Het andere deel daarvan is:

wie naar Mij toe komt, stuur Ik nooit weg. Dat laatste deel beschouwen ze als een tekst over de eeuwige zekerheid van het behoud.

Het lijkt op:

Laat uw handelwijze zonder geldzucht zijn. Wees tevreden met wat u hebt, want Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u beslist niet verlaten.

HEBREEËN 13:5

Het is eigenlijk een belofte dat Hij hen die tot Hem komen niet zal afwijzen — uiteraard op de juiste voorwaarden. Deze mensen kwamen wel tot Hem, maar ze zouden weggestuurd worden, omdat ze niet tot Hem kwamen op Zijn voorwaarden, maar op de hunne. Maar Hij heeft het over hen die door geloof tot Hem komen. Zoals Hij eerder al zei in vers 35:

En Jezus zei tegen hen: Ik ben het Brood des levens; wie tot Mij komt, zal beslist geen honger hebben, en wie in Mij gelooft, zal nooit meer dorst hebben.

JOHANNES 6:35

De persoon die tot Mij komt, ga Ik niet wegsturen. Hij wijst niemand af die op Zijn voorwaarden tot Hem komt.

Dit betekent niet dat ze nooit van Hem zullen afdwalen. Dat is een heel andere vraag. En het kan natuurlijk zijn dat ze dat niet doen. Misschien wordt dat wel geleerd in de Schrift. Misschien zullen mensen volharden. Maar dit vers zegt dat niet. Het gaat daar niet over. Het zegt wat Zijn houding zal zijn tegenover hen die tot Hem komen, niet wat hún houding zal zijn wanneer ze gekomen zijn. Dit is dus geen garantie dat mensen die tot Hem komen nooit van Hem zullen afdwalen, alleen dat Hij niet degene zal zijn die hen wegstuurt.

Het is zoals toen Hij zei:

Mijn Vader, Die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan hen uit de hand van Mijn Vader rukken.

JOHANNES 10:29

Dat zegt alleen maar dat God sterker is dan wie dan ook die zou proberen je uit Zijn hand te rukken. En daarom kan niemand dat doen.

Kun je van Hem wegdwalen? Dit staat in de context van 'Mijn schapen'. Natuurlijk kunnen schapen van Hem wegdwalen. Jezus vertelde een gelijkenis over een verloren schaap dat wegdwaalde van de herder. De herder ging het achterna. Jesaja zegt:

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.

JESAJA 53:6

Dus natuurlijk kunnen schapen wegdwalen, maar niemand kan ze van Hem stelen.

Als je een van Zijn schapen bent, is het natuurlijk een open vraag of je kunt wegdwalen en ophoudt een van Zijn schapen te zijn. Maar geen open vraag is of jij, terwijl je bij Hem wilt blijven, gedwongen kunt worden om Hem te verlaten - door Zijn keuze of door de keuze van iemand anders. Nee. Wanneer jij toegewijd bent aan Christus, zal Hij aan jou toegewijd blijven, en niemand kan je tegen je wil bij Hem weghalen.

14

De calvinistische leer van de uitverkiezing

Maar dit eerste deel van vers 37 gaat over de uitdrukking:

Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik beslist niet uitwerpen.

JOHANNES 6:37

Deze uitspraak wordt vaak gebruikt alsof Jezus het heeft over een bepaalde groep die 'de uitverkorenen' genoemd wordt. Dat begrip van de uitverkorenen wordt simpelweg in de tekst gelezen die hier bedoeld wordt met degenen die de Vader Hem geeft.

De calvinisten zijn degenen die het meest gebruikmaken van dit vers. Hun opvatting is dat er vanaf het begin van de wereld een groep mensen door God gekozen is om christen te worden. En de rest niet. En niemand kan tot Jezus komen, tenzij hij al vóór zijn geboorte tot die groep behoorde. Er is een bepaald aantal, waar niets aan toegevoegd of van afgenomen kan worden. En jij bent misschien wel of misschien niet voor die bestemming geboren. Je weet het misschien niet. Je kunt het niet zien. Je weet het pas echt wanneer je in geloof sterft. Als je in geloof sterft, dan weet je dat je op de lijst stond. Zo niet, dan blijf je je altijd afvragen. Want zelfs als je tot Christus komt, kun je er niet zeker van zijn, want als je afvalt, dan hoorde je niet bij dat aantal. En afvallen is iets wat sommige mensen doen. Het idee is dus dat er een aantal is dat alleen God kent - wie ze zijn en hoeveel het er zijn - en zelfs zichzelf weten niet wie ze zijn. En toch zijn zij degenen die God aan Christus gegeven heeft.

Hij zegt het zo - en calvinisten lezen daar zonder meer het idee van alle uitverkorenen in:

alles wat de Vader Mij geeft, komt naar Mij toe. Dat klinkt als onweerstaanbare genade. Het is onvermijdelijk. Als God hen uitverkoren heeft, zullen ze tot Christus komen. Dat is de calvinistische leer van de onweerstaanbare genade. Jij zult onvermijdelijk en onweerstaanbaar tot Christus getrokken worden als je uitverkoren bent. Ben je niet uitverkoren, dan gebeurt dat niet. En dit is het vers dat ze gebruiken om dat te bewijzen. Het probleem is dat ze niet goed genoeg letten op de terminologie die Jezus gebruikt, en niet echt proberen te begrijpen wat die betekent. Hij zegt ook in de verzen 44 en 45:

Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:44

Je wordt dus door God getrokken. Ook dat wordt gezien als een uitspraak over onweerstaanbare genade - dat het trekken van God onweerstaanbaar zou zijn. Maar er staat niets over een onweerstaanbaar trekken. Er staat alleen dat God je moet trekken,

anders kom je niet. Er staat niet of dat trekken al dan niet onweerstaanbaar is. Dat onweerstaanbare gedeelte wordt uit vers 37 gehaald.

Maar dan staat er in vers 45:

15

Wie zijn zij die de Vader Hem geeft?

Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen door God onderwezen zijn. Ieder dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.

JOHANNES 6:45

Let op het laatste deel van vers 45:

iedereen die van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt naar Mij toe. Wie komt er nu tot Hem? In vers 37 staat:

Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik beslist niet uitwerpen.

JOHANNES 6:37

Hier staat:

iedereen die van de Vader gehoord en geleerd heeft, zal naar Mij toe komen. Wie zijn dan de mensen die de Vader Hem geeft? Degenen die al eerder naar God geluisterd hadden, degenen die al gelovigen waren in Israël.

Toen Jezus kwam, was er in Israël een overblijfsel van gelovigen. Zij waren het gelovige overblijfsel in Israël, tegenover de afvallige meerderheid. Het waren mensen die al naar God luisterden. Zij waren degenen die naar Mozes en de profeten geluisterd hadden. Herinner je je het verhaal van Lazarus en de rijke man? Dat is een uitspraak die zegt dat degenen in Israël die in Jezus zouden geloven, al eerder naar God luisterden. Zij luisterden al naar Mozes en de profeten. Er waren er die dat deden. Zij

waren in de minderheid, maar er waren er die gehoord en geleerd hadden van God die tot hen sprak. Zij zijn degenen die tot Hem komen. Zij zijn degenen die de Vader Hem gegeven heeft. Zij waren al Gods volk.

Ze zijn niet Gods volk omdat ze ergens op een soort verborgen lijst stonden, die lijst van vóór hun geboorte. Ze zijn Gods volk omdat ze al eerder in hun leven bepaalde keuzes hadden gemaakt, voordat Jezus ooit op het toneel verscheen. Ze hadden eerder in hun leven ervoor gekozen om God te gehoorzamen. En omdat ze al Gods volk waren voordat Jezus kwam en tot hen predikte, heeft God hen overgedragen aan Jezus.

16

Het trouwe overblijfsel door de geschiedenis

Kijk, in elke generatie van Israël, zelfs in het Oude Testament, was er een overblijfsel dat trouw was, en meestal een meerderheid die afvallig was. Er is, voor zover wij weten, eigenlijk nooit een periode in de geschiedenis van Israël geweest — laten we zeggen, langer dan een paar minuten — waarin de meeste Joden vroom en trouw waren. Ze hebben wel hun momenten gehad. Maar God zei door Hosea heen:

Wat zal Ik u doen, Efraïm? Wat zal Ik u doen, Juda? Uw goedertierenheid is als een morgenwolk, als dauw die vroeg optrekt en weggaat.

HOSEA 6:4

Het verdampt razendsnel in de lucht; het verdwijnt. Maar er waren er die onwrikbaar trouw waren aan God. Zij waren het trouwe overblijfsel, terwijl de trouw van de bevolking in het algemeen op en neer ging, en meestal naar beneden. Dus zij waren te allen tijde Gods volk.

Telkens wanneer er een profeet naar Israël kwam in het Oude Testament, luisterde het trouwe overblijfsel naar hem. Waarom? Omdat zij trouw waren. Ze wilden het Woord van God horen, en ze wilden erop reageren. De meeste volken doodden hun profeten. Het merendeel van Israël wilde de profeten doden, en dat is ook wat ze met de meesten van hen deden — zo consequent zelfs, dat Jezus zei dat het bijna onmogelijk was.

Hij zei:

Intussen moet Ik heden en morgen en de dag daarna reizen. Het gaat immers niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem.

LUKAS 13:33

Dat wil zeggen: de mensen van Jeruzalem lieten niemand anders de kans om een profeet te doden — ze waren zo fanatiek in het doden van hun eigen profeten dat je nauwelijks ergens anders een profeet kon vinden die gedood was. Zo reageerden de Joden gewoonlijk op hun profeten. Maar er was altijd een overblijfsel dat naar de profeten luisterde. Zij waren degenen die door de hele Joodse geschiedenis heen de consequente getuigen voor God waren.

Toen Jezus dus kwam, kwam Hij naar Israël, en er was zo'n overblijfsel. De ouders van Johannes de Doper waren zo. Maria en Jozef waren zo. Er waren anderen. Simeon in de tempel, toen Jezus een baby was, was zeker deel van het trouwe overblijfsel. Anna was deel van het trouwe overblijfsel, en toen zij Jezus als baby zag, ging ze naar anderen die ze kende die uitkeken naar de verlossing van Israël, en sprak met hen. Er was een kern; er waren daar wat trouwe mensen. Zij waren degenen die de discipelen van Jezus werden, net zoals ze de volgelingen zouden zijn geworden van elke profeet die God zond. Als zij het trouwe overblijfsel waren, zouden ze naar Gods profeten luisteren. Deze keer was het Johannes de Doper, en toen kwam Jezus, en natuurlijk volgden ze Hem.

17

Van overblijfsel tot discipelen van Jezus

Wat dat natuurlijk betekent, is dat het trouwe overblijfsel van Israël werd tot wat wij de discipelen van Jezus noemen — later ook wel de gemeente genoemd. Maar wanneer Jezus zegt:

degenen die de Vader Mij geeft, zullen naar Mij toe komen. Dan heeft Hij het niet over onweerstaanbare genade die wordt uitgeoefend op mensen die ongelovig zijn en die tegen hun wil gedwongen worden om gelovig te worden door een soort trekstraal die God zou hebben, die hen tegen hun wil zou omkeren. Hij heeft het over mensen die al aan de kant van de Vader stonden en die maar al te bereid waren om door de Vader naar de Messias te worden geleid, of naar welke profeet dan ook, welke woordvoerder

van God dan ook — zij zouden hem hebben ontvangen. En dat zien we ook in Johannes 17, waar Jezus ook spreekt over degenen die de Vader Hem gegeven heeft. In Johannes 17 vers 6 is Jezus aan het bidden, en daar zegt Hij:

Ik heb Uw Naam geopenbaard aan de mensen die U Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren van U en U hebt hen Mij gegeven, en zij hebben Uw woord in acht genomen.

JOHANNES 17:6

Dit zijn degenen over wie Hij zei:

Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik beslist niet uitwerpen.

JOHANNES 6:37

Hij zegt:

ze waren van U, en U hebt ze aan Mij gegeven. Welnu, zij waren niet het volk van de duivel. Zij waren Gods volk al voordat ze aan Jezus gegeven werden. Het waren geen onwedergeboren mensen die toevallig uitverkoren waren en vervolgens door een of ander goddelijk decreet gedwongen werden om gelovig te worden. Dit waren mensen die al Gods volk waren, Gods overblijfsel. En God zegt: oké, overblijfsel, jullie die Mij liefhebben, hier is Mijn Zoon. Volg Hem.

Dit is Mijn Zoon, luister naar hem. En zo gaf de Vader die Joden die al van Hem waren, aan Jezus.

Dus wanneer Jezus zegt:

alles wat de Vader Mij geeft, komt naar Mij toe. Dan doet Hij gewoon een voorspelling die voorspelbaar was. Zij die al trouw waren aan God, zij die al door God onderwezen waren, zoals er in vers 45 staat:

Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen door God onderwezen zijn. Ieder dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.

JOHANNES 6:45

En Hij had hetzelfde eerder al omgekeerd gezegd, aan het einde van hoofdstuk 5. Want Hij zei tegen de Farizeeën in Johannes 5 vers 46:

Want als u Mozes geloofde, zou u Mij geloven; want hij heeft over Mij geschreven.

JOHANNES 5:46

Dat wil zeggen: als je tot het trouwe overblijfsel van het oude verbond behoorde, tot degenen die Mozes echt hoorden en geloofden wat hij zei, welnu, dan zou je naar Mij worden overgeheveld. Dan zou je ook Mij geloven. Want dat waren de mensen die Jezus geloofden, degenen die al een hart voor God hadden. De discipelen van Jezus, de apostelen, waren niet zomaar een stel uitschot van wie God de harten aanraakte om hen te doen omslaan tot christenen. Zij waren deel van het trouwe overblijfsel. Voordat ze Jezus ontmoetten, liepen ze al rond bij Johannes de Doper. Het waren mensen die zich al tot God gekeerd hadden voordat ze zich tot Jezus keerden, en de Vader gaf hen aan Jezus.

Er is hier dus geen sprake van een soort verborgen decreet van uitverkiezing of zoiets. Het is gewoon voorspelbaar. De mensen die al aan mijn Vader toebehoren, die komen natuurlijk tot Mij, omdat ze al van mijn Vader gehoord en geleerd hebben. En dus komen ze tot Mij. Er staat hier dus geen enkele uitspraak die op enigerlei wijze de opvatting ondersteunt die de calvinisten er graag uit willen halen.

18

Trekken door God: nodig maar niet genoeg

Maar vers 44 moet wel in overweging genomen worden, want Hij zegt:

Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:44

Eerlijk gezegd zijn calvinisten en niet-calvinisten het hier wel over eens. Voordat iemand werkelijk tot Christus komt, heeft God al heel veel gedaan om hem voor te bereiden en tot Zich te trekken. Daar hebben we geen enkel probleem mee om dat toe te geven. Het verschil is dat de calvinist zegt dat dit trekken van God onweerstaanbaar is. Ik zou zeggen dat God ernaar streeft om iedere mens te trekken.

Jezus zei in Johannes 16:

En als Die gekomen is, zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel:

JOHANNES 16:8

Als jij iemand in de wereld bent en jij wordt overtuigd van zonde, van gerechtigheid en van oordeel, dan is dat onderdeel van Gods manier om jou tot Christus te trekken. Zijn overtuiging. Paulus zei ook in Romeinen 2:

Of veracht u de rijkdom van Zijn goedertierenheid, verdraagzaamheid en geduld, zonder te weten dat de goedertierenheid van God u tot bekering leidt?

ROMEINEN 2:4

Iedereen heeft barmhartigheid van God ervaren, en dat hoort je tot bekering te leiden. En er zijn ook nog andere dingen. Er zijn misschien wel allerlei manieren waarop God mensen tot Jezus trekt, maar dat zijn geen onweerstaanbare manieren.

De goedheid van God kan sommige mensen tot bekering leiden, maar de goedheid van God leidt niet iedereen tot bekering. Sommigen zullen zich niet bekeren, ook al zou de goedheid van God hen die kant op moeten leiden -- zij verzetten zich daartegen. Dat zien we in Romeinen 2, als je daar kijkt. In Romeinen 2, vers 4:

of veracht je de rijkdom van Zijn goedheid, geduld en lankmoedigheid, en besef je niet dat de goedheid van God je tot bekering wil brengen? maar door je hardheid en je onboetvaardige hart, hoop je voor jezelf toorn op. Wacht eens even -- hij zegt dat de goedheid van God voor jou datgene is wat je tot bekering leidt, maar dat jij vanuit de hardheid van je hart toorn voor jezelf opstapelt. God is goed voor je, maar het werkt niet. Het zou moeten werken, maar in jouw geval werkt het niet. Dit trekken is weerstaanbaar. En de overtuiging door de Heilige Geest is weerstaanbaar.

19

Pinksteren en het Sanhedrin: zelfde overtuiging

Op de Pinksterdag, toen Petrus preekte, staat er dat de mensen die hem hoorden diep in hun hart geraakt werden. Ze werden overtuigd, en ze zeiden:

wat moeten we doen?

En ze werden behouden. Maar later, toen Stefanus preekte voor het Sanhedrin, staat er dat zij ook diep in hun hart geraakt werden. En wat deden zij? Zij doodden hem. Beide groepen waren diep in hun hart geraakt. Beide groepen werden overtuigd door wat ze hoorden. De groep op de Pinksterdag werd overtuigd en werd behouden. De groep in het Sanhedrin hoorde Stefanus, werd overtuigd, en doodde hem. Zij werden niet behouden.

Nu is het interessant dat toen Saulus, die één van hen was, later op weg naar Damascus door Jezus werd aangesproken, Jezus zei:

en toen hij op de grond gevallen was, hoorde hij een stem die tegen hem zei: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij? En hij zei: Wie bent U, Heere? En de Heere zei: Ik ben Jezus, Die u vervolgt. Het is hard voor u, met de hielen tegen de prikkels te slaan.

HANDELINGEN 9:4-5

zo staat het in de King James. In andere vertalingen staat de uitdrukking die neerkomt op tegen de ossenprikkels schoppen. Weet je wat een ossenprikkel is? Het is een scherpe stok waarmee je een dier prikt, een soort drijf stok. Die wordt gebruikt om een koe in beweging te krijgen als ze koppig is. Het is een scherpe stok. Als een koe nu echt koppig is en jij prikt haar met deze prikkels, met deze stok, en het dier trapt ertegen, dan verwondt dat verzet het dier alleen maar zichzelf. Het dier prikt zichzelf dan alleen maar; het doet zichzelf alleen maar meer pijn door tegen de prikkels te trappen. Het dier was beter af geweest als het zich gewoon door de prikkels had laten sturen; dan had het zichzelf niet verwond. Dat is het idee.

Dus Jezus zei tegen Saulus:

Saul, het is moeilijk voor jou om tegen de prikkels te schoppen. Wat zegt Hij daarmee? Jij bent al een tijdlang door Mij geprikkeld, en jij verzet je -- jij trapt tegen. In dit geval brak het verzet van Saulus, maar het is duidelijk dat de overtuiging die hij voelde al veel eerder begon, waarschijnlijk vanaf het moment dat hij het gezicht van Stefanus zag als het gezicht van een engel, terwijl die zei:

En terwijl hij op de knieën viel, riep hij met luide stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En toen hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HANDELINGEN 7:60

-- dat is de eerste keer dat Saulus überhaupt in het verhaal voorkomt, en hij heeft dat gezien. Dat heeft hem waarschijnlijk overtuigd. En hij probeerde heel vastberaden het christendom uit te roeien, maar al die tijd was hij overtuigd. Maar hij trapte ertegen.

Tegen Gods prikkels kan getrapt worden, en sommige mensen verzetten zich er met succes tegen. God trekt ons door overtuiging en door Zijn goedgunstigheid, Zijn goedheid en Zijn zegeningen. Dit is wat ons tot Hem hoort te trekken, maar het werkt niet altijd bij iedereen.

20

Gods trekken is weerstaanbaar

Weet je nog wat Jezus zei in Mattheüs 23 tegen Jeruzalem, in vers 37? Mattheüs 23 vers 37:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!

MATTHEÛS 23:37

Jezus zegt: Ik heb geprobeerd jullie te verzamelen. Ik heb jullie willen trekken, maar er is iets dat zich verzet, en dat ben jij. Mijn trekken, Mijn verlangen om te verzamelen, is niet onweerstaanbaar. Blijkbaar verzetten zij zich.

Kijk naar Jeremia 31, vers 3. Hij zegt tegen Israël:

Van verre tijden af is de HEERE aan mij verschenen: Met eeuwige liefde heb Ik u liefgehad, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid.

JEREMIA 31:3

Dit is die God die volgens mensen die het Oude Testament nooit gelezen hebben, zo vol toorn zou zijn in het Oude Testament. Hij zegt: nee, Ik heb jullie liefgehad met een eeuwige liefde.

De goedheid van God leidt je tot bekering. Met goedertierenheid, met Mijn vriendelijkheid voor jullie, met Mijn trouw aan jullie, met alle zegeningen die Ik jullie gegeven heb, met alle vrijgevigheid en genade die Ik jullie getoond heb -- daarmee heb Ik jullie getrokken. Maar kwamen zij? Meestal niet.

En kijk eens naar Hosea 11. Hosea komt vlak na Daniël, voor het geval je weet waar Daniël staat. In Hosea 11 gaat het over de vroege geschiedenis van Israël, toen ze net uit Egypte waren gekomen. Hij zegt in vers 3 — Efraïm is hier gewoon een aanduiding

voor het hele volk Israël, en het gaat over de tijd nadat ze uit Egypte waren gekomen —

Ik echter leerde Efraïm lopen. Hij nam hen op Zijn armen, maar zij erkenden niet dat Ik hen genas.

HOSEA 11:3

Dit is zoals een ouder een kind zou begeleiden bij de eerste stappen van het leren lopen.

Hier zie je het trekken van God:

Ik trok hen met menselijke touwen, met koorden van liefde. Ik was voor hen als zij die het juk van op hun kaken omhoogtillen, en Ik reikte hem voer toe.

HOSEA 11:4

Nu zegt Hij dat Hij hen trok met Zijn liefdevolle goedheid. Maar kijk eens wat Hij zegt in vers 7:

Mijn volk volhardt in afkeer van Mij. Zij roepen wel tot de Allerhoogste, maar gezamenlijk roemt men Hem niet.

HOSEA 11:7

Hij trok hen, maar ze vielen terug. Zijn trekken is niet onweerstaanbaar.

En dus, hoewel Jezus zei:

Jezus antwoordde dan en zei tegen hen: Mor niet onder elkaar. Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:43-44

betekent dat niet: "en als mijn Vader hem trekt, zal hij noodzakelijk komen." Het is gewoon zo dat het trekken van God een noodzakelijke maar geen voldoende oorzaak is voor het feit dat mensen komen. Ken je dat onderscheid? Het is een noodzakelijke

maar geen voldoende oorzaak. Niemand kan komen als die oorzaak er niet is. Het is noodzakelijk dat God je trekt als je wilt komen, maar dat is geen voldoende oorzaak om ook echt te komen. Er moet nog een andere factor zijn. God kan aan het trekken zijn. God kan aan het overtuigen zijn. Maar jij hebt ook een eigen wil.

21

De volharding der heiligen en Gods wil

Deze verzen leren dus niet wat ze in de volksmond geacht worden te leren door mensen die ze proberen te gebruiken als bewijstekst voor de calvinistische theologie. Trouwens, er is nog een vers hierin dat door calvinisten gebruikt wordt. Vers 39, waar Jezus zei:

En dit is de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren laat gaan, maar het doe opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:39

Opnieuw dat idee van de volharding van de heiligen. Als God iemand aan Jezus geeft, is het Gods wil dat Jezus niemand van hen verliest.

Goed, dan is de vraag: gebeurt Gods wil altijd? God wil niet dat Jezus ook maar één van hen verliest die de Vader Hem gegeven heeft. Maar voorkomt dat dan dat ze verloren gaan, alleen omdat God het niet wil? Is alles wat er op aarde gebeurt wat God wil? Ik denk het niet. Calvinisten zouden ja zeggen. Zij denken dat Zijn soevereiniteit betekent dat Hij alles doet gebeuren wat Hij wil laten gebeuren, dat Hij alle dingen heeft beschikt. Maar dat is niet wat soevereiniteit in de Bijbel of elders betekent.

Maar het punt hier is dat we zeker weten dat Jezus iemand kan verliezen die de Vader Hem gegeven heeft, en Jezus zegt dat Zelf in Johannes 17. Wanneer Hij bidt in Johannes 17, vers 12, brengt Jezus verslag uit aan Zijn Vader over hoe het gegaan is — een soort voortgangsrapport, verslag uitbrengen aan het hoofdkwartier. Hij zegt:

Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik hen in Uw Naam. Hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard en niemand uit hen is verloren gegaan dan de zoon van het verderf, opdat de Schrift vervuld wordt.

JOHANNES 17:12

— zijn dat niet degenen die God Hem gegeven heeft? —

Jezus zei dus dat de wil van Zijn Vader is dat van allen die Hij Hem gegeven heeft, niemand verloren zou gaan. Maar Jezus zegt eigenlijk: nou, er ging niemand verloren behalve één van de twaalf. Eén. Dus Hij deed het best goed, maar niet perfect. En dat was niet de schuld van Jezus. Hij zegt: ik heb hen bewaard, ik heb hen niet losgelaten, maar één van hen is weggelopen.

22

Vrije wil tegenover geprogrammeerde dieren

Gods wil is niet de enige wil die bepaalt wat er in de wereld gebeurt. Toen God de mens maakte, maakte Hij de mens tot een schepsel dat anders is dan de dieren. De dieren hebben geen eigen wil; ze doen wat ze geprogrammeerd zijn om te doen. Calvinisten denken dat mensen dat ook zijn. Maar waarom maakte God dan mensen? Hij had al schepselen in overvloed die deden wat Hij hen geprogrammeerd had om te doen. Waarom zei Hij dan apart: laten Wij iets anders maken, iets dat meer op Onszelf lijkt?

En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!

GENESIS 1:26

Kijk, heerschappij vereist een vorm van leiderschap; het vereist een bepaald vermogen en de verantwoordelijkheid om beslissingen te nemen, enzovoort. Hij gaf de dieren nergens heerschappij over, omdat zij geen verantwoordelijkheid kunnen dragen. Het zijn geen verantwoordelijke schepselen. Ze hebben geen vrijheid of vermogen om iets

anders te doen dan waarvoor ze geprogrammeerd zijn, zoals robots. Dat doen ze behoorlijk perfect. Maar mensen niet, omdat Hij de mens het vermogen gaf om te kiezen. Dat is de enige manier waarop Hij verantwoordelijke partijen kon scheppen. Je kunt geen verantwoordelijke partij hebben als die geen enkel vermogen heeft om keuzes te maken. Je kunt iemand niet verantwoordelijk houden voor het verkeerde doen als hij daarin geen keuze had. Dan is er geen verantwoordelijkheid.

Dus toen maakte Hij iets anders. Het was: laten Wij iemand maken zoals Wijzelf, en hem heerschappij geven over alles. Dat betekent dat ze gaan heersen. Dat betekent dat ze beslissingen zullen moeten nemen. Dat betekent dat ze de leiding zullen moeten nemen. Dat betekent dat ze verantwoordelijkheid zullen moeten dragen. Dat betekent dat ze een aantal vrije keuzes zullen moeten hebben. Sommige keuzes die Ik aan hen overlaat. Ik ga niet degene zijn die directe heerschappij heeft. Ik ga dat aan hen delegeren. Dat betekent dat Ik niet alle keuzes ga maken. Zij gaan een deel van de keuzes maken. Dat is wat heersen is — keuzes maken.

En dus is de mens natuurlijk niet geprogrammeerd om het goede te doen, zoals dieren dat wel zijn. Dieren doen altijd Gods wil. De mens niet. Het is Gods wil dat Jezus niemand zou verliezen. Het is ook Gods wil dat niemand verloren gaat, maar:

De Heere vertraagt de belofte niet (zoals sommigen dat als traagheid beschouwen), maar Hij heeft geduld met ons en wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen.

2 PETRUS 3:9

Er staat in 2 Petrus 3:

God wil niet dat er iemand verloren gaat maar sommigen gaan wel verloren. In 1 Thessalonicenzen 4 zei Paulus:

Want dit is de wil van God: uw heiliging, dat u uzelf onthoudt van de ontucht,

1 THESSALONICENZEN 4:3

De wil van God is dus dat iedereen hoererij zou vermijden. Doet iedereen dat? Blijkbaar wordt Gods wil niet altijd gedaan. Waarom niet? Er moeten dus nog andere willen meespelen. En die zijn er ook.

23

Judas: de uitzondering die de regel bevestigt

Daarom kon Jezus zeggen:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!

MATTHEÛS 23:37

en het liep anders dan wat Hij wilde. En wanneer Jezus zegt:

En dit is de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren laat gaan, maar het doe opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:39

dan zegt Hij gewoon wat God wil. Hij zegt niet noodzakelijk wat er werkelijk het geval is. En Hij maakt heel duidelijk dat Gods wil niet volledig werd gedaan toen Judas verloren ging. Hij was een van hen die de Vader Hem gegeven had. Dat is wat Hij bedoelt wanneer Hij zegt:

Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik hen in Uw Naam. Hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard en niemand uit hen is verloren gegaan dan de zoon van het verderf, opdat de Schrift vervuld wordt.

JOHANNES 17:12

Eén ging verloren.

Nu zegt Hij wel:

zodat de Schrift vervuld zou worden En sommigen zouden kunnen zeggen: nou, dat heft Judas als uitzondering weer op, want dat was Gods wil, dat hij dat zou doen. Dus Gods wil was dat Hij niemand zou verliezen, behalve dat het Zijn wil was dat hij die ene zou verliezen, omdat dat de Schrift moest vervullen. Maar dat suggereert eigenlijk dat de profetieën gegeven werden om te beschrijven wat God wilde dat er zou gebeuren, en dat God het dan als het ware liet gebeuren. Ik geloof — nee, ik geloof dat de profetieën over Judas niet voorschreven wat Judas moest doen. Ik denk dat wat Judas zou doen, voorschreef wat de profetieën moesten voorspellen. Judas was een vrij handelend persoon. Hij had kunnen doen wat hij wilde. Daarom was hij verantwoordelijk. Als hij geen keuze had, was hij niet verantwoordelijk. Dan kon hij niet de zoon des verderfs zijn. Zoals Jezus zei:

De Zoon des mensen gaat wel heen zoals over Hem geschreven is, maar wee die mens door wie de Zoon des mensen verraden wordt! Het zou goed voor die mens zijn als hij niet geboren was.

MATTHEÛS 26:24

Hij kon niet terecht gestraft worden als hij alleen maar een rol speelde, zoals een robot die geprogrammeerd was om dat te doen. Je kunt een robot daar niet voor straffen. Je kunt een hond niet straffen omdat hij een hond is. Je kunt de hond mishandelen als je daar boos om wordt, maar dan ben je geen erg goed mens. Dan ben je niet eerlijk. Dus Judas, hij deed wat hij deed, en het vervulde profetie. Natuurlijk moest de profetie vervuld worden, want profetie is waar. Maar het is niet de profetie die bepaalde dat hij dat moest doen. Het is het feit dat hij dat zou gaan doen, dat bepaalde dat de profetie het zou voorspellen.

En je zou kunnen aanvoeren, als we die redenering gebruiken, dat Judas weliswaar een uitzondering op de algemene regel kan zijn omdat voorspeld was dat hij zou weggaan, maar dat er misschien ook andere uitzonderingen zijn, omdat Paulus zei:

Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in latere tijden sommigen afvallig zullen worden van het geloof en zich zullen wenden tot misleidende geesten en leringen van demonen,

1 TIMOTHEÛS 4:1

Misschien zullen ook veel mensen die aan Hem gegeven waren, moeten weggaan om de profetie te vervullen. Maar natuurlijk is het niet zo dat God gaat voorschrijven dat deze mensen dat moeten doen. Het is dat Hij voorspelde dat ze het zullen doen, omdat ze het zullen doen. Niemand kan terecht zeggen dat Jezus hier voorspelt dat niemand verloren zal gaan, alleen omdat Hij zei dat het Gods wil is dat ze dat niet zouden zijn.

24

Jesaja 66: de mens kiest, God de uitkomst

Trouwens, voor het geval je je daar zorgen over maakt: we gaan dit hoofdstuk niet afmaken. We komen later nog op de katholieke kwesties terug. Maar kijk eens naar Jesaja 66, als je wilt. Jesaja 66.

God zegt dat de Israëlieten, hoewel ze nog steeds offers brachten in de tempel, in hun leven zo ver van God af stonden, zo zeer in opstand waren tegen God, dat zelfs hun daden van aanbidding een gruwel voor Hem waren. Zoals er staat in Spreuken:

Het offer van goddelozen is voor de HEERE een gruwel, maar het gebed van oprechten is Hem welgevallig.

SPREUKEN 15:8

Deze mensen waren goddeloos, en toch bleven ze de offerrituelen in de tempel uitvoeren. Maar Hij zegt: je kunt net zo goed een varken offeren, wat Mij betreft. Hoewel je eigenlijk een lam of een stier offert, ben Ik er niet meer over te spreken dan wanneer het een varken was. Want jij bent een varken. Want je bent onrein.

En Hij zegt in vers 3:

Wie een rund slacht, slaat een man neer, wie een lam offert, breekt een hond de nek, wie een graanoffer offert, offert varkensbloed, wie wierook brandt als gedenkoffer, looft daarmee een afgod. Zoals zij ook hun eigen wegen gekozen hebben en hun ziel vreugde vindt in hun afschuwelijke afgoden.

JESAJA 66:3

Wat Hij daarmee zegt, is dit: je offert stieren, maar het is voor Mij zo onaanvaardbaar, dat je net zo goed een mens had kunnen vermoorden, wat betreft het krediet dat Ik je ervoor geef.

Dit zijn weerzinwekkende beweringen, bedoeld om te laten zien hoezeer God walgt van dit volk, ook al offeren ze lammeren en stieren en zo verder. Er staat:

wie wierook brandt, is alsof hij een afgod zegent Let nu op — dit is de zin waar ik naartoe wilde — in het volgende vers:

zo zal Ik het loon voor hun handelingen kiezen en zal Ik over hen doen komen wat zij vrezen, omdat Ik riep, maar niemand antwoord gaf, Ik sprak, maar zij niet luisterden. Zij deden wat slecht is in Mijn ogen en zij kozen wat Mij niet behaagt.

JESAJA 66:4

Wie maakt hier nu eigenlijk de keuzes? God zou er behagen in hebben gehad als ze iets anders hadden gedaan, maar ze kozen het tegenovergestelde. Hij riep, wat erop wijst dat Hij hen probeerde te verzamelen, en zij wilden niet luisteren en wilden niet komen. Hij zegt dat zij hun eigen wegen hebben gekozen; daarom zal Ik hun waanvoorstellingen kiezen. Met andere woorden, dat is net als wat Spreuken zegt. Spreuken zegt:

Een mens heeft overleggingen in het hart, maar het antwoord van de tong komt van de HEERE.

SPREUKEN 16:1

— de mens wikt, maar God beschikt, geloof ik is ongeveer hoe het gaat. Dat is zo'n beetje een samenvatting van wat het spreekwoord zegt; het staat er niet letterlijk zo, maar het idee is dit: zij kozen hun eigen weg, maar Ik ga hen de uitkomst niet laten kiezen. Zij kozen de weg waarin Ik geen behagen had, dus Ik ga kiezen hoe het voor hen gaat aflopen. Het gaat slecht voor hen aflopen.

En zo is God. Hij laat je kiezen of je tegen Hem in opstand komt of je aan Hem onderwerpt, maar Hij blijft daarbij soeverein. Je kunt niet kiezen om in opstand te zijn en er ook nog mee weggkomen. Dat deel kies je niet. En toch is het heel duidelijk dat deze mensen hun eigen weg kozen, de weg waarin God geen behagen had. Hij wilde niet dat ze dat deden. Hij riep hen, maar zij verzetten zich.

Er is nergens in de Schrift een leer die zegt dat iedereen die God wil behouden, ook daadwerkelijk behouden wordt. Het tegenovergestelde wordt juist heel vaak gezegd. Deze verzen in Johannes 6 in die mal persen, betekent dat je Jezus iets laat zeggen wat Hij niet zegt. En trouwens, wat zou het vreemd zijn als Hij dat bij deze gelegenheid tegen juist deze mensen zou zeggen. Denk daar eens over na.

25

Bewijsteksten losgerukt uit hun context

Dat is nog iets — wanneer mensen een verkeerde leer hebben en ze een stel bewijsteksten vinden om die verkeerde leer te bewijzen, dan leggen ze die bewijsteksten duidelijk verkeerd uit, want je kunt een bewijstekst niet op de juiste manier gebruiken om iets te bewijzen wat niet klopt. Maar wat ze meestal doen, is doen alsof die bewijsteksten in een vacuüm staan, zonder enige context. En alsof Jezus hier de leerstellingen van het calvinisme wilde bevestigen: de onvoorwaardelijke uitverkiezing, de onweerstaanbare genade en de volharding van de heiligen. Wat zou het voor zin hebben als Hij die dingen hier zou bevestigen? Zie je, calvinisten beschouwen die leerstellingen als een troost voor gelovigen. Het is een troost voor mij dat ik zal volharden. Het is een troost dat als ik uitverkoren ben, ik niet van Hem zal wegdrijven, dat ik naar Hem toe getrokken zal worden. Zij zien deze leerstellingen als leerstellingen van genade. Dit zijn de leerstellingen die hen troost geven. Waarom zou

Jezus dan een preek beginnen die deze mensen een soort troost garandeert, terwijl Hij juist zegt dat hun hart helemaal verkeerd zit? Hij zou hun zulke garanties helemaal niet geven.

Nu zou de calvinist zeggen: ja, maar Hij zegt dat zij niet — dit zijn beloftes die zij niet kunnen verzilveren, omdat zij niet de uitverkorenen zijn. En Hij vertelt hun: de reden dat je niet naar Mij toe komt, is omdat je het niet kunt, omdat de Vader je niet trekt. Je kunt het niet, omdat je niet uitverkoren bent. Als je dat wel was, zou je komen. Maar wat zou het voor zin hebben om dat te zeggen tegen mensen die niet kunnen komen? Het is alsof je zegt: nee, nee, nee, nee, nee — je kunt niet komen, maar Ik reken het je toch aan. Wat is het nut van zo'n preek? Het slaat nergens op. Zelfs als het een ware leer was, waarom zou je het dan aan iemand vertellen? Wat schiet je daarmee op? Jullie kunnen niet komen. Oké, waarom praat je dan tegen ons? Nou, ik wilde gewoon dat je wist dat je niet kunt komen. God houdt niet van je. Probeer het niet eens. Oh, natuurlijk probeer je het niet, want je bent niet uitverkoren. Weet je, het slaat gewoon nergens op. Als deze leerstellingen waar waren, zou het nooit zinvol zijn om er iemand over te vertellen, en het zou zeker niet zinvol zijn voor Jezus om dat hier te zeggen.

Dus wat Hij zegt is dit: onder jullie zijn er sommigen die al het juiste hart voor God hebben gehad. Sommigen van jullie hebben de gelegenheden benut die er waren toen jullie in Israël waren, de wet van God kenden, en in plaats van die gewoon te negeren, hebben jullie God gezocht. Jullie hebben Mozes geloofd. Jullie hebben jezelf geschaard onder het gelovige overblijfsel. Zij van jullie die dat gedaan hebben, zullen Mij zeker herkennen als Gods woordvoerder en zullen tot Mij komen, en Ik zal jullie niet wegsturen. Er zijn echter sommigen van jullie die dat niet gedaan hebben. Maar Hij zegt niet: nee, nee, nee, nee, nee, dat mag je niet. Er zou natuurlijk geen enkele reden zijn om hun dat te vertellen. Hij vertelt hun dat er sommigen van jullie zijn die niet tot die groep behoren — wat impliceert dat je dat wel zou moeten zijn. Je kunt maar beter tot die groep behoren. Je mist iets. Zij die God al trouw zijn geweest, komen tot Mij. Zij die van Hem gehoord hebben en van Hem geleerd hebben, komen tot Mij. Als jij dat niet bent, weet dan dat dit betekent dat je nog niet trouw bent geweest, zelfs niet aan de eerdere openbaring. Je loopt nog een aantal stappen achter op degenen die komen, maar dat betekent niet dat je die stappen niet kunt afleggen en ook kunt komen.

Ik zeg niet dat Jezus dat allemaal letterlijk zo zegt, maar dat alles wordt zeker geïmpliceerd — zeker meer dan wanneer Hij zou zeggen: nou, mensen, ik wil gewoon een lange toespraak houden voor mensen die me toch niet kunnen antwoorden, alleen omdat ik veel dingen op mijn hart heb die ik kwijt wil. Ik denk dat Jezus echt tot mensen sprak omdat Hij hoopte op een of andere vorm van reactie, wat onmogelijk zou zijn als wat Hij zegt hetzelfde is als wat de calvinisten zeggen dat Hij zegt. Dit zijn bewijsteksten voor het calvinisme, maar zoals alle bewijsteksten worden ze uit hun verband gerukt en wordt er van alles in gelezen wat er niet staat.

26

Niemand komt tot Christus uit eigen kracht

Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:44

Nou, prima, daar ben ik het mee eens. Niemand kan tot Jezus komen en daarbij alle eer voor zichzelf opeisen. Zoals ik al zei: ze zijn bedelaars die iets ontvangen wat God aanbiedt.

Ik zou nooit kunnen zeggen dat ik mezelf tot Christus heb gebracht. Ik weet niet eens meer wanneer ik tot Christus ben gekomen. Ik heb elke gelegenheid in de schoot geworpen gekregen vanaf het moment dat ik geboren werd. Ik zat in een christelijk gezin. Maar zelfs als dat niet zo was geweest, had ik nog kunnen zeggen dat ik in een christelijk land zat. Als ik niet in een christelijk land had gezeten, en ik Christus had ontvangen omdat God zendelingen naar mij had gestuurd, dan zou ik niet gekomen zijn als zij niet naar mij toe waren gekomen. Niemand kan tot Christus komen tenzij iemand eerst in de naam van Christus naar hem toe komt. Niemand is de eerste oorzaak van zijn eigen behoud. We zijn geroepen om te reageren op Gods voorafgaande trekken.

Of veracht u de rijkdom van Zijn goedertierenheid, verdraagzaamheid en geduld, zonder te weten dat de goedertierenheid van God u tot bekering leidt?

ROMEINEN 2:4

En alle mensen hebben zoveel goedheid ervaren dat niemand kan zeggen: ik kwam gewoon zomaar, in een vacuüm, tot Christus. Nee, dat deed je niet. Je hebt gedurende je hele leven een enorme hoeveelheid zegeningen ontvangen. Een daarvan is adem. Een daarvan is dat je überhaupt leeft. Een daarvan is dat je niet doof bent en het gepredikte woord kunt horen. Een daarvan is dat het woord bij je terecht kwam, en dat je niet ergens leefde waar het nooit kwam. Er zijn allerlei dingen die God gedaan heeft om je tot Hem te laten komen. Maar Hij heeft al diezelfde dingen ook voor je buurman gedaan, en die is niet gekomen. Dus God kan trekken en trekken en trekken, en mensen kunnen nee en nee en nee zeggen. En dus is dit eigenlijk Zijn berisping aan degenen die niet tot Hem kwamen.

27

Vooruitblik: het eten van Zijn vlees

Er is natuurlijk meer. Hij gaat verder met te spreken over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed, en vandaar gaan we van de controverse met het calvinisme over naar een andere controverse — de controverse met de Rooms-Katholieke Kerk. Wat bedoelt Hij daarmee, Zijn vlees eten, Zijn bloed drinken? Kijk, als de Rooms-Katholieke Kerk gelijk heeft, dan heeft Jezus de apostelen aangesteld, en alleen hen, om in staat te zijn de elementen van de eucharistie te veranderen in het echte vlees en echte bloed van Jezus. En je moet het vlees en bloed van Jezus eten om eeuwig leven in je te hebben. Dus je moet die elementen eten die geconsacreerd zijn door een rooms-katholieke priester, want alleen zij zijn gewijd door een bisschop die een opvolger is van de apostelen. Zo werkt het. Dus de Rooms-Katholieke Kerk heeft het monopolie op behoud. Want alleen daar hebben ze priesters die gewijd zijn door bisschoppen die de opvolgers zijn van de apostelen. Alleen die priesters hebben de autoriteit om de elementen te veranderen in het lichaam en bloed van Christus, en dat moet je eten om eeuwig leven te hebben. Jouw baptistengemeente kan dat niet voor je doen. Jouw methodistengemeente, jouw presbyteriaanse gemeente kan dat niet. Die hebben daar

die priesters niet. En dus is dit de katholieke manier om een monopolie op behoud vast te houden. En toch is het een compleet misverstand van wat Jezus hier zei, en ik zal laten zien waarom, wanneer we daarbij komen. Ik dacht dat we er vandaag misschien aan toe zouden komen, maar wat een dwaze gedachte was dat. We stoppen hier.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 6:22
- Johannes 6:23
- Johannes 6:24
- Johannes 6:25
- Johannes 6:26
- Johannes 6:27
- Johannes 5:21
- Johannes 4:32
- Johannes 4:34
- Deuteronomium 8:3
- Johannes 6:67
- Johannes 6:68
- Johannes 6:63
- Job 23:12
- Jeremia 15:16
- Psalmen 19:11
- Jesaja 55:1-3
- Johannes 6:28-29
- Efeze 2:8
- Efeze 2:9
- Romeinen 3:27
- Romeinen 3:28
- Romeinen 4:2-3
- Romeinen 4:4-5
- Spreuken 26:15
- Johannes 6:30

- Johannes 6:31
- Johannes 6:32-33
- Johannes 6:34
- Johannes 4:10
- Johannes 4:11
- Johannes 4:13-14
- Johannes 4:15
- Johannes 6:35
- Johannes 6:36
- Johannes 6:37-45
- Hebrreeën 13:5
- Johannes 10:29
- Jesaja 53:6
- Johannes 6:37
- Johannes 6:44
- Johannes 6:45
- Hosea 6:4
- Lukas 13:33
- Johannes 17:6
- Johannes 5:46
- Johannes 16:8
- Romeinen 2:4
- Handelingen 9:4-5
- Handelingen 7:60
- Mattheüs 23:37
- Jeremia 31:3
- Hosea 11:3
- Hosea 11:4
- Hosea 11:7
- Johannes 6:43-44
- Johannes 6:39
- Johannes 17:12
- Genesis 1:26
- 2 Petrus 3:9
- 1 Thessalonicenzen 4:3

- Mattheüs 26:24
- 1 Timotheüs 4:1
- Spreuken 15:8
- Jesaja 66:3
- Jesaja 66:4
- Spreuken 16:1

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.